

การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ : การเปิดรับและการนำไปใช้ ในการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

Student Centered Education : Information Exposure and Implementation
Among The Instructors of Bangkok University

กัทิสกร จารุศิริภักดิ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิด และการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการสอนของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 207 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS 11.5 for Windows และคำนวณโดยใช้ค่าสถิติคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์อย่างง่าย และสหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบสเต็ปไวส์ ผลการวิจัยพบว่า

คณาจารย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ และมีทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับที่ดี รวมทั้งมีการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิด และการนำรูปแบบการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการสอนของคณาจารย์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยตัวแปรที่สามารถอธิบายการนำรูปแบบการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการสอนได้ดีที่สุดคือ ทักษะคิด

Abstract

The purpose of this research is to examine the correlations of attitude towards the acceptance of student-centered teaching of instructors at Bangkok University. Questionnaires were used to collect the data from 207 instructor samples. Frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Multiple Regression Analysis (Stepwise) were employed for the analysis of the data. SPSS 11.5 for Windows program was used for data processing. The results of the research were as follows :

* อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

Most of the Bangkok University instructors possess a low level in exposing student-centered teaching information, but possess a good of attitude. In addition, they have implementation of student-centered teaching at a fair level. Consequently, the exposure to mass media, the attitude and the implementation of student-centered teaching of the instructors all significantly correlated at 0.01 and the variable which could best explain the implementation of student centered teaching was the attitude toward student centered teaching.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) มีการตั้งเป้าหมายของการพัฒนาโดยมุ่งไปที่ "หัวใจของการพัฒนา" นั่นก็คือ "การพัฒนาคน" ซึ่งแผนฉบับนี้ได้มุ่งพัฒนาศักยภาพของคนไทยให้สามารถคิดวิเคราะห์ที่บนหลักเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ได้ตลอดชีวิต และสามารถเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ โดยมีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้คือ

1. ปฏิรูปกระบวนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และมีการฝึกปฏิบัติ จากประสบการณ์จริง
2. นำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียน การสอนอย่างหลากหลายและเหมาะสม
3. ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม
4. กระตุ้น และสนับสนุนการค้นคว้าหา ความรู้จากหนังสือ และแหล่งความรู้ในชุมชน
5. จัดการศึกษาที่ให้ทางเลือกหลากหลาย

แผนพัฒนาฯ ฉบับดังกล่าวก่อให้เกิดนโยบาย การปฏิรูปการศึกษาของไทย โดยมีพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นเครื่องมือ ที่สำคัญซึ่งหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แล้วนั้น ก็ต้องมี การปฏิรูปในหลายๆ ด้าน ได้แก่ ด้านความเสมอภาคของ โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการศึกษา แนวการจัดการศึกษา การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ การศึกษา และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะ การปฏิรูปด้าน การบริหารและการจัดการศึกษาและ แนวการจัดการศึกษา ซึ่งเน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูป เพราะการปฏิรูป ทุกด้านต้องประสานเชื่อมโยงและส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้โดยมีความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

มนุษย์ที่สมบูรณ์ตามความมุ่งหมายของ การจัดการศึกษา ที่กำหนดไว้ในพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 คือ "การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น อย่างมีความสุข" ดังนั้น หัวใจของการพัฒนาคนให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ ก็คือการปรับปรัชญา หรือจุดมุ่งหมาย ของกระบวนการเรียนรู้ทุกระดับการศึกษาให้มุ่งเน้นไป ที่การพัฒนามนุษย์ทั้งทางกาย จิตใจ และสติปัญญา โดยเฉพาะสติปัญญานั้นมีความสัมพันธ์กับจิตใจ

และจิตใจ
ไม่ออก เพ
และสติปัญ
ในที่สุด
ผู้เรียนเป็น
ถือเป็นยุทธ
กว้างขวาง
ส่งเสริมให้
ให้กับผู้เรีย
นั้นมีต้นตอ
นี้เป็นเรื่อง
อีกมากมาย
2542 จึงไป
กระทรวง
วิชาชีพ อ
กำกับดูแล
วิชาชีพ รว
และผู้บริหาร
แบบยึดผู้
การบริหาร
หม่จากการ
ความรู้ โด
ผลประโยชน์
เทคนิควิธี
ลักษณะกา
แต่ละคนด้
พ.ศ.2542
ตามนโยบาย
การศึกษาร
ที่มุ่งพัฒนา

และจิตใจ ก็มีความสัมพันธ์กับสติปัญญาอย่างแยกกันไม่ออก เพราะจิตใจที่สะอาดมีสมาธิจะนำไปสู่สติปัญญา และสติปัญญาที่ฝึกไว้ดีแล้วก็ย่อมนำไปสู่จิตใจที่สูงส่งในที่สุด

ในปัจจุบันแนวคิดในเรื่อง "การเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ" (Student Centered Education) ถือเป็นยุคศาสตร์หนึ่งที่กำลังได้รับการเผยแพร่กันอย่างกว้างขวางในวงการการศึกษาโดยได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้เป็นสิ่งสำคัญในการจัดประสภการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เนื่องจากปัญหาการศึกษาของไทยที่เกิดขึ้นนั้นมีต้นตอมาจากการขาดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่สุด เพราะก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย ดังนั้น ในพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้กำหนดให้มีองค์รววิชาชีพครูในกำกับของกระทรวง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหาร สถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาให้ดำเนินไปตามแนวทางการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ "ครู" ตามแนวความคิดการบริหารการเรียนรู้แบบนี้จึงต้องปรับเปลี่ยนบทบาทใหม่จากการสอนความรู้ให้แก่ผู้เรียนมาเป็นการสอนวิธีหาความรู้ โดยต้องมุ่งความตั้งใจทุกอย่างไปที่ผู้เรียนเพื่อผลประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งจะต้องหาเทคนิควิธีการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถและลักษณะการเรียนรู้หรือพฤติกรรมในการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนด้วย

ดังนั้น เพื่อตอบรับกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาและแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ที่มุ่งพัฒนารูปแบบและวิธีการสอนให้เป็นไปตามแนวคิด

การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยการปรับบทบาทของคณาจารย์ผู้สอนให้มีหน้าที่สนับสนุนและชี้แนะ และให้ความสำคัญต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ตามที่ได้กล่าวข้างต้น ทำให้การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าหลังจากที่แนวคิดและการปฏิบัติการเรียนการสอน แบบผู้เรียนเป็นสำคัญเกิดขึ้นในระบบการศึกษาของไทยมาระยะหนึ่งแล้วนั้น คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพมีพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสารในเรื่องนี้ระดับใด มีทัศนคติต่อรูปแบบการเรียนรู้นี้อย่างไร รวมถึงมีการนำรูปแบบการบริหารการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการสอนหรือไม่ อย่างไร ซึ่งผลการศึกษาในเรื่องดังกล่าวจะเป็นข้อมูลโดยภาพรวมในเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การวางแผนดำเนินนโยบาย เพื่อวางรากฐานการบริหารการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย และพัฒนารูปแบบการสอนที่เหมาะสมให้กับคณาจารย์ผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนต่อไป

ปัญหาการวิจัย

1. พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารและทัศนคติเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นอย่างไร
2. คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพมีการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการสอนอย่างไร
3. พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติและการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการสอนของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และทัศนคติเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
2. เพื่อศึกษาถึงการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญไปใช้ในการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญไปใช้ในการสอนของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะอาจารย์ประจำที่สังกัดอยู่ในคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมีภารกิจหลักคือทำหน้าที่สอนหนังสือแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2547

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นประโยชน์ต่อการวางรากฐานการปฏิรูปการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญตามนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ของคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ
2. เพื่อเป็นข้อมูลภาพรวมในเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การวางแผนด้านนโยบายในการจัดทำแผนโครงการนำร่อง (Pilot study) ที่จะพัฒนาไปสู่การจัดการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะการจัดการระบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับคณาจารย์ผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนต่อไป

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

ใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาของชาติไว้ในหมวดที่ 4 ตั้งแต่มาตรา 22 ถึงมาตรา 30 โดยสรุปประเด็นหลักสำคัญ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, <http://www.onec.go.th>)

1. การจัดการศึกษาต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. มุ่งปลูกฝังและสร้างลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน
3. กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

หลักการสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9

การวางแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) เป็นการวางแผนในบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป จากการวางแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับก่อนๆ อันเนื่องมาจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ในการกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ดังนั้น การวางแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงเป็นการวางแผนในระบบเปิดที่จัดให้มีการระดมความคิดและรับฟังความเห็น

ของประชาชน
ในอดีต

โดย

การศึกษาระดับ

1. ก

คู่คุณธรรม มี

ของตนเอง มี

สร้างสรรค์ มี

ประเทศได้

2.

กระจายโอกาส

เข้าศึกษาในท

จากการจัดกา

การศึกษาดว

3.

มาตรฐาน สด

สามารถพัฒน

อย่างมีประสิทธิภาพ

กลไกการประ

พัฒนายกร

การศึกษาใน

4.

ในการให้ก

จัดฝึกอบรม

การพัฒนาที่

พัฒนาองค์กร

สังคม พัฒน

และทำนุบำรุง

พ.ศ. 2545

พ.ศ. 2542

กำหนดแนว

มาตรา 22

สำคัญ ดังนี้

ชาติ, http://

ผู้เรียนเป็น

ที่ประสงค์

ความเจริญ

ทอดความรู้

การสร้าง

สังคม

การศึกษา

อุดมศึกษา

นโยบาย

การศึกษา

บัญญัติใน

2540 และ

ส่งเสริมและ

ส่วนเกี่ยวข้อง

แผนพัฒนา

ตรวจสอบ

แผนพัฒนา

แผนในระบบ

ทั้งความเห็น

ของประชาชนอย่างกว้างขวาง ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อนในอดีต

โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์สำหรับการพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ไว้ดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำมีจิตสำนึกในการสร้างงานของตนเอง มีความคิดและวิจารณ์อย่างมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัย มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาประเทศได้

2. อุดมศึกษาไทยเป็นการศึกษาของปวงชนกระจายโอกาสสู่ปวงชนทุกระดับทุกอาชีพให้สามารถเข้าศึกษาในหลักสูตรทั้งเพื่อรับปริญญาและไม่รับปริญญาจากการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

3. อุดมศึกษาไทยมีเอกภาพเชิงนโยบายและมาตรฐาน สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบได้ ภายใต้กลไกการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม และสามารถพัฒนาระดับให้ทัดเทียมกับสากลและเป็นศูนย์การศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

4. สถาบันอุดมศึกษาในระดับปริญญามีพันธกิจในการให้การศึกษาชั้นสูงทางวิชาการ และวิชาชีพ จัดฝึกอบรม และพัฒนาทักษะที่เป็นความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่นชุมชน และประเทศชาติ มีการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี จัดบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

แนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ ได้ให้ความหมายของคำว่า ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไว้ 2 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน และด้านผู้สอน หรือผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ (ธำรง บัวศรี, 2543) ในส่วนของด้านผู้เรียนนั้น หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด มีอิสระในการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ สามารถค้นพบข้อมูลความรู้ต่างๆ ได้ด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถนำความรู้ ประสบการณ์ไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและสังคมส่วนรวมได้ สำหรับความหมายในด้านผู้สอนหรือผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ใดๆ ที่ผู้จัดต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และเคารพในศักดิ์ศรีสิทธิหน้าที่ของผู้เรียน มีการวางแผนการจัดกิจกรรม และจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และที่สำคัญที่สุดต้องเน้นประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - directed หรือ Learner Independence) โดยมีหลักสำคัญคือ ผู้เรียนจะเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือเตรียมเนื้อหาเพื่อทำกิจกรรมในชั้นเรียน โดยใช้ประสบการณ์ ความรู้ และความชำนาญของผู้เรียนแต่ละคนเป็นฐาน ซึ่ง Campbe II และ Krysazewaka ได้เสนอรูปแบบหรือระดับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ 3 ระดับคือ

1. Student - Centered Class รูปแบบนี้ครูจะยังมีบทบาทอยู่ โดยเป็นผู้เตรียมเนื้อหา วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อทั้งหมด ผู้เรียนเป็นผู้ทำกิจกรรม โดยมีครูคอย

ดูแลกำกับ กิจกรรมในลักษณะนี้ส่วนมากเป็นกิจกรรมกลุ่มหรือจับคู่

2. Learner - based Teaching รูปแบบนี้ครูจะลดบทบาทลงโดยทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้น หรือมอบหมายให้ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลเรื่องที่จะเรียนหรือจัดทำสื่อการเรียนขึ้น โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และความชำนาญพิเศษของผู้เรียน

3. Learner Independence หรือ Self - Directed Learning เป็นรูปแบบที่ผู้เรียนเป็นอิสระจากชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาจากสื่อที่จัดไว้ในห้องหรือศูนย์การเรียนด้วยตนเอง แล้วเลือกทำงานหรือฝึกปฏิบัติตามต้องการ ตามความสนใจและศักยภาพของตน โดยอาจศึกษาตามลำพัง หรือจับคู่กับเพื่อนก็ได้

ตัวบ่งชี้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คณะกรรมการพัฒนาการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการฯ มหาวิทยาลัยขอนแก่น นำตัวบ่งชี้ของศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน (พ.ค.ร.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มาปรับปรุงเพื่อนำมาใช้เป็นแบบประเมิน หรือตัวบ่งชี้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดตัวบ่งชี้ด้านการสอนของผู้สอน 13 ข้อ เป็นเครื่องตรวจสอบ ถ้ากิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นส่วนใหญ่ แสดงว่ากิจกรรมการเรียนการสอนนั้นเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้มีดังนี้ (ฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ ม.ขอนแก่น, 2547)

1. ให้ผู้เรียนมีโอกาสกำหนดเป้าหมายการเรียนและวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในบรรยากาศที่ยืดหยุ่น

2. กระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ความเข้าใจในการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3. กระตุ้นและส่งเสริมการคิด การค้นคว้าหาความรู้และการแสดงออกของผู้เรียน ฝึกให้ผู้เรียนค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ หรือแหล่งข้อมูลที่หลากหลายด้วยตนเอง

4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกและสร้างผลงานจากการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของตนเองและ / หรือกลุ่ม

5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ IT และสื่อต่างๆ เพื่อเข้าถึงแหล่งข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงหรือประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนในชีวิตจริงหรือสถานการณ์ที่เป็นจริงให้มากที่สุด

7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกปฏิบัติ และฝึกปรับปรุงตนเอง

8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้ และเรียนรู้ร่วมกันจากเพื่อนในกลุ่ม

9. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกการทำงานเป็นทีม ความมีวินัย ความรับผิดชอบ

10. ส่งเสริมเรื่องคุณธรรม จริยธรรม โดยสอดแทรกในเนื้อหา หรือกระบวนการเรียนการสอน

11. จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอนที่เป็นกันเอง มีชีวิตชีวาและมีความสุข

12. ประเมินผลการเรียนรู้ และพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและตามสภาพจริง

13. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินและสะท้อนผลการเรียนของตนเองและเพื่อน

แนวความคิดที่ และพฤติกรรม

อุปสรรค แนวความคิดเกี่ยวกับ เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญสื่อสารเป็นตัวแปรตามคือความรู้ ทักษะสำเร็จของการสื่อสารความรู้ ทักษะคิด และเปลี่ยนแปลงไปในทฤษฎีคืออุปสรรค นอกในลักษณะสายโซ่ที่กลายเป็นพฤติกรรม

ความรู้ (K) หมายถึง ๑ กับสิ่งแวดล้อมนั้นๆ หนึ่งๆ และความรู้ ความรู้จึงเป็นความส ความหยั่งรู้หยั่งเห็น ความรู้เข้ากับเหตุการณ์

ทัศนคติ (A) หมายถึง บุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่ง บุคคล สถานการณ์ ที่ยอมรับหรือปฏิเสธ ปฏิบัติตอบสนองต่อ

พฤติกรรม (B) หมายถึง ๑ บุคคลซึ่งผู้อื่นสามารถ ส่วนใหญ่มักจะแสดง จึงเป็นเสมือนทางเสี ควบคุมการกระทำของ

แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม

อุบลวรรณ ปิติพัฒนาโฆษิต (2545) ได้สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมว่าเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับตัวแปร 2 กลุ่ม โดยมีการสื่อสารเป็นตัวแปรต้น หรือตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรตามคือความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ในการวัดความสำเร็จของการสื่อสารก็จะพิจารณาและตรวจสอบว่าความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของผู้รับสารมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกหรือไม่ ถ้าไม่เปลี่ยนแปลงอะไรคืออุปสรรค นอกจากนั้นยังอาจศึกษาความสัมพันธ์ในลักษณะสายโซ่ที่เริ่มจากความรู้ไปสู่ทักษะและกลายเป็นพฤติกรรมต่อไป

ความรู้ (Knowledge)

หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่จะรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมนั้นๆ โดยแบ่งออกเป็นความรู้สถานการณ์ต่างๆ และความรู้ต่อเรื่องราวทั่วไปในระดับกว้าง ความรู้จึงเป็นความสามารถในการใช้ข้อเท็จจริง ความคิด ความหยั่งรู้หยั่งเห็น ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงความรู้เข้ากับเหตุการณ์ต่างๆ ได้

ทัศนคติ (Attitude)

หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งของ เหตุการณ์ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอใดๆ ในทางที่ยอมรับหรือปฏิเสธซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมอย่างเดียวกันตลอด

พฤติกรรม (Behavior / Practice)

หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลซึ่งผู้อื่นสามารถสังเกตเห็นได้ โดยปกติคนเราส่วนใหญ่มักจะแสดงออกตามทัศนคติของตน ทัศนคติจึงเป็นเสมือนทางเลือของพฤติกรรม คือเป็นเครื่องควบคุมการกระทำของบุคคล

ช่องว่างระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม

ในการสื่อสารเพื่อการพัฒนา นี้ ดูเหมือนเป็นหลักการง่ายๆ ว่า เมื่อมีการวางแผนการสื่อสารเป็นอย่างดีแล้ว ผู้รับสารก็จะเกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกิดทัศนคติที่เห็นด้วยคล้อยตาม สนับสนุนและยอมรับ อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะเกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่องกันไป แต่ในความเป็นจริงแล้ว บางครั้งความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมอาจจะไม่สัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องเสมอไป

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative research) เคยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการสำรวจแบบวัดผลครั้งเดียว (One Shot Survey) ด้วยแบบสอบถามกับอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ที่มีภารกิจหลักคือ ทำหน้าที่สอนหนังสือแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในภาคการศึกษาที่ 1/2547 จำนวน 207 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.9146 และนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 11.5 for Windows เพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการด้วยตนเอง โดยสถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ที่เกี่ยวกับพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทัศนคติเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Multiple Regression Analysis - Stepwise) เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญระหว่างตัวแปรอิสระคือ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และทัศนคติที่มีต่อการเรียนรู้ที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญ กับตัวแปรตามคือการนำรูปแบบการสอนที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการสอนของคณาจารย์

สรุปผลการวิจัย พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

คณาจารย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.65) โดยเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อเฉพาะกิจอยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 2.38 และ 1.55 ตามลำดับ) และเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลในระดับต่ำมาก (ค่าเฉลี่ย 1.31)

และเมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามประเภทของสื่อแล้วจะพบว่า สื่อมวลชนที่คณาจารย์เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญบ่อยครั้งที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ (ค่าเฉลี่ย 2.68) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกับโทรทัศน์ (ค่าเฉลี่ย 2.64) รองลงมาคือวิทยุกระจายเสียง และนิตยสาร/วารสาร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน (ค่าเฉลี่ย 2.19 และ 2.0 ตามลำดับ)

ส่วนสื่อบุคคลที่คณาจารย์มีการเปิดรับข่าวสารบ่อยครั้งที่สุด คือ อาจารย์ในที่ทำงานเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 2.39) รองลงมาคือจากบุคคลในครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 1.71) บุคลากรอื่นๆ ในที่ทำงานเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 1.37) อาจารย์ที่ทำงานต่างที่กัน (ค่าเฉลี่ย 1.30) เพื่อน/คนรู้จักที่ทำงานต่างที่กัน (ค่าเฉลี่ย 1.29) บุคลากร

ของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (ค่าเฉลี่ย 0.87) และบุคคลอื่นๆ (ค่าเฉลี่ย 0.23) ตามลำดับ

สำหรับสื่อเฉพาะกิจที่คณาจารย์มีการเปิดรับข่าวสารบ่อยครั้งที่สุด คือ เว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต (ค่าเฉลี่ย 2.43) รองลงมาคือ แผ่นพับ/เอกสารเผยแพร่ (ค่าเฉลี่ย 1.56) การประชุม/การสัมมนา (ค่าเฉลี่ย 1.40) และจดหมายข่าว (ค่าเฉลี่ย 1.19) ส่วนสื่อที่มีการเปิดรับน้อยที่สุดคือวารสารกระทรวงศึกษาธิการ (ค่าเฉลี่ย 1.15)

ทัศนคติในเรื่องการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

คณาจารย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพมีทัศนคติต่อการเรียนรู้ที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งสามด้านอยู่ในระดับที่ดี (ค่าเฉลี่ย 4.02) โดยมีทัศนคติที่ติดต่อด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.16) รองลงมาคือด้านการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.04) และน้อยที่สุดคือด้านการวัดและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 3.88)

และเมื่อพิจารณาทัศนคติด้านการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละข้อ พบว่ามีทัศนคติที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ มากที่สุด คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 4.22) รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายสอดคล้องกับความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 4.15) ทัศนคติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.79)

ส่วนทัศนคติด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนนั้น ทัศนคติที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ มากที่สุด คือ สื่อการสอนต้องสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ด้วยตนเอง
ต้องสอดคล้อง
ส่วนทัศนคติ
ส่วนรวมใน
(ค่าเฉลี่ย 3.
แ
ประเมินผล
ระดับปานกลาง
ในการกำหนด
และการให้
คะแนนของ

การรับรู้ สำคัญไป

ค
รูปแบบการ
ทั้งสามด้าน
การนำรูปแบบ
(ค่าเฉลี่ย 3.
การเรียนการ
การจัดและ
แ
ผู้เรียนเป็น
กิจกรรมการ
มีการนำไป
ให้ผู้เรียนค
นอกนั้นอยู่
ส
เป็นสำคัญ
การสอนเมื่อ
การสอนที่ส

ด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 4.39) รองลงมาคือ สื่อการสอนจะต้องสอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 4.34) ส่วนทัศนคติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้าง และเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.69)

และเมื่อพิจารณาทัศนคติด้านการวัดและประเมินผลในแต่ละข้อพบว่าคณาจารย์มีทัศนคติในระดับปานกลางเพียง 2 ข้อ คือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 3.48) และการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตรวจพิจารณาผลคะแนนของตนเอง (ค่าเฉลี่ย 3.43) นอกนั้นอยู่ในระดับดี

การนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญไปใช้ในการสอน

คณาจารย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพมีการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญไปใช้ในการสอนทั้งสามด้านอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.17) โดยมีการนำรูปแบบด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนไปใช้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.42) รองลงมาคือด้านการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 3.10) และน้อยที่สุด คือด้านการวัดและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 2.99)

และเมื่อพิจารณาการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญ ไปใช้ในการสอนด้านการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละข้อ พบว่าคณาจารย์มีการนำไปใช้ในระดับมากอยู่เพียง 1 ข้อ คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 3.55) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญไปใช้ในการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า คณาจารย์มีสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด

(ค่าเฉลี่ย 3.71) รองลงมา คือ เลือกใช้สื่อการสอน โดยคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 3.70) และน้อยที่สุด คือ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 2.72)

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญไปใช้ในการสอนด้านการวัดและประเมินผลในแต่ละข้อพบว่า คณาจารย์มีการนำไปใช้ในระดับมากเพียง 1 ข้อ คือ ประเมินผลการเรียนทั้งกระบวนการเรียนรู้ ผลงาน และคุณลักษณะของผู้เรียนไปพร้อมกัน (ค่าเฉลี่ย 3.36) นอกนั้นจะอยู่ในระดับปานกลาง

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญไปใช้ในการสอน

พฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และการนำรูปแบบการสอนที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญไปใช้ในการสอนของคณาจารย์มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

และเมื่อทำการศึกษาปัจจัยสำคัญระหว่างตัวแปรอิสระ คือ พฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสาร และทัศนคติที่มีต่อการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญกับตัวแปรตามคือ การนำรูปแบบการสอนที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญไปใช้ในการสอนของคณาจารย์ พบว่า การนำรูปแบบการสอนที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญไปใช้ในการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพนั้นขึ้นอยู่กับตัวแปรสำคัญ 2 ตัวคือ ทัศนคติที่มีต่อการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญ และพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญ โดยทั้ง 2 ตัวแปรดังกล่าว สามารถร่วมกันทำนายหรืออธิบายความแปรปรวน

ต่อตัวแปรตาม คือ การนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการสอนได้ร้อยละ 34.7 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับตัวแปรที่สำคัญที่สุดคือ ทักษะการคิดที่มีต่อการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งตัวแปรนี้สามารถอธิบายถึงการนำรูปแบบการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการสอนได้ร้อยละ 25.6 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อเพิ่มตัวแปรอีกหนึ่งตัวจะทำให้ข้ออธิบายผลได้มากขึ้นอีกร้อยละ 9.1

ข้อเสนอแนะ

เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยเรื่อง “การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ : การเปิดรับและการนำไปปฏิบัติในการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไป ดังนี้

1. จากสาระสำคัญของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 ได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นผู้บริหารมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนกลยุทธ์และประกาศนโยบายคุณภาพที่มุ่งส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานของคณาจารย์ผู้สอนที่คิดจะปรับเปลี่ยนวิธีการสอนใหม่ที่เน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าคณาจารย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ โดยเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อเฉพาะกิจอยู่ใน

ระดับต่ำ และเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลในระดับต่ำมากนั้น มหาวิทยาลัยควรที่จะต้องเร่งประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับแนวความคิดดังกล่าวอย่างเร่งด่วน เนื่องจากการจะนำแนวความคิดเรื่องผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องเริ่มต้นจากผู้สอนมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องดังกล่าวอย่างถ่องแท้เสียก่อน ซึ่งมหาวิทยาลัยสามารถให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ภายใน อาทิ อินเทอร์เน็ต ในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย นิตยสาร บัญชีวิทย์ รวมทั้งใช้วิธีการสื่อสารในรูปแบบของการจัดตั้งศูนย์ข้อมูล Student Center Education การจัดการสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อให้เกิดการกระตุ้นส่งเสริมและพัฒนาให้คณาจารย์ผู้สอนมีทักษะความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างถ่องแท้ จนส่งผลให้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนตามที่ได้เริ่มต้นดำเนินการแล้วให้เดินไปอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

3. มหาวิทยาลัยควรต้องมีการสำรวจถึงความต้องการของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยว่าต้องการให้มหาวิทยาลัยส่งเสริมสนับสนุนในด้านใด อย่างไร เพื่อที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้คณาจารย์นำรูปแบบการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ในการสอน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความต้องการนี้จะนำไปสู่การดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวทางการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไป

บรรณานุกรม

- กิ่งฟ้า ลินธุวงษ์และสุลัดดา ลอยฟ้า. (2546). ปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. เอกสารประกอบการอบรมสัมมนา
อาจารย์ใหม่ประจำปี 2546. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี. (2517). การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- เบญจรัตน์ อติชาตนาพันธ์. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.
- ประเวศ วะสี และสมุน อมรวิวัฒน์. (2543). แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ.
- ศักดิ์ ไชยกิจบุญโญ. (2547). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. คู่มืออาจารย์ การพัฒนาการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้. (2542). การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อุบลวรรณ ปิติพัฒนาโมเชิต. (2545). พัฒนาการของการศึกษาและสถานภาพขององค์ความรู้ทางนิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ในประเทศไทย คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- French, Charlotte Lynne. (2001). **Change from an instructor-centered to a learner-centered instructional
strategy : A study of faculty at a community college.** [online] Master Degree of Education
The University of Oklahoma Available: <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/3005140>.
[Accessed: June 16, 2004]
- Stevens, Marcella Liffick. (2001). **Improving the life science (biology) laboratory education experience
: From an instructor-centered to a learner-centered educational environment.** [online] Master
Degree of Education Capella University Available: [http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/
3002456](http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/3002456). [Accessed: June 16, 2004]